

Dragi Oče nadbiskupe Marine, dragi domaćine,
Preuzvišeni gospodine apostolski nuncije,
Preuzvišeni gospodine predsjedniče HBK,
Poštovani i dragi Oci biskupi,
Draga braćo svećenici, redovnici i redovnice,
bogoslovi, sjemeništarcu, kandidatice, novaci i novakinje,
Vaša Ekscelencijo gospođo Predsjednice RH,
Gospodine Gradonačelnice,
uvažena gospodo predstavnici državnih, županijskih i gradskih vlasti,
uzvanici i gosti,
nadasve draga braćo i sestre, dragi vjernici!

Pred one koji mu se stavljaju na raspolaganje Isus stavlja ozbiljne zahtjeve i poziva ih da mu se potpuno predaju. Plod toga predanja su, među ostalim, život i mučenička smrt sv. Dujma, zaštitnika ovoga Grada Splita i Splitsko-makarske nadbiskupije. U evanđeoskom tekstu što smo ga čuli možemo razlikovati troje:

1. Isusov nalog; 2. Oprema koja se daje za izvršenje naloga; 3. Ishod ostvarenog naloga.

1. Isusov nalog

Evanđelist Luka pripovijeda kako je Isus pred sobom slao dva po dva, i to ne samo dvanaesticu apostola, nego i drugu sedamdeset i dvojicu svojih učenika. To znači da propovijedanje evanđelja nije zadaća i poslanje samo uskog kruga apostola (biskupa i svećenika), nego da je to poslanje svih nas kršćana. Tomu u prilog govori i činjenica da sedamdeset i dvojica učenika, za razliku od dvanaestorice apostola, nisu navedena poimence, a i sam broj sedamdeset i dvojice sigurno je simboličan. Odgovara broju naroda, a onda i kultura i tradicija poteklih od sinova biblijskog praoca Noe. Isus, dakle, šalje pred sobom, u gradove i mjesta u koja je tek kanio doći, dva po dva 72-ojicu učenika, odnosno šalje sve nas: nas svećenike, ali i sve vas svoje vjernike.

Vi mu pripravljate put; idete pred njim. Vi sami ste već svojom pojavom prvi navještaj Isusa kao Krista: u vašoj obitelji, među vašim prijateljima, kolegama s kojima radite, u tvrtki kojoj pripadate, u odboru u kojemu sjedite, u gradu i državi koju vodite, među ljudima s kojima surađujemo. Svojim životnim svjedočanstvom, prisutnošću, darivanjem i radom naše je da oremo, a Isus će u našu oranicu posijati sjeme riječi Božje. Mi tako otvaramo vrata kroz koja Isus ima doći u našu sredinu. Veoma je važno, stoga, kako ćemo mi, njegovi učenici, nastupiti pred ljudima kojima smo poslani. Isus nam zbog toga daje i precizne upute.

U tim uputama on nas, svoje učenike, tri puta naziva radnicima. Najprije kaže da je žetva velika, a radnika malo. Međutim time ne ističe samo to da je malo navjestitelja evanđelja, nego ističe ponajprije to da mjesto za naviještanje evanđelja nisu samo naši crkveni prostori, nego da je mjesto naviještanja evanđelja - čak i poglavito – naš svakodnevni ambijent u kojemu mi, njegovi učenici (svi koji smo kršteni), obavljamo svoj svakodnevni posao kojim si osiguravamo kruh za život.

Potom Isus kaže »Molite Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju«. Radnike o kojima govori, Isus time dovodi u odnos s Bogom i s ljudima. Uz biskupe i svećenike, i svaki od nas vjernika je izmoljen od Boga, dolazi od njega i poslan je ljudima. Kraljevstvo Božje koje naviještamo nije naše djelo. Ono nam od Boga dolazi kao ponuda i dar. I riječ Božja koju smo poslani nositi drugima nije priopćenje našeg ljudskog umovanja. Svaki od nas krštenika smo na Božjoj njivi samo sredstvo u Božjim rukama. Bog se služi nama ljudima, građanima-kršćanima, kao svojim sredstvima. On nas traži i želi nas imati mnogo, jer je žetva velika, a radnika malo.

Po Božjemu planu, mi kršćani smo i u svakodnevnom građanskom životu i poslovima važni navjestitelji istine i milosti. Isus misli i na svakoga od nas te o nama govori kad poziva: „Molite Gospodara žetve da radnike pošalje u žetvu svoju.“ Mi smo ti njegovi radnici koje on treba u svojoj žetvi – makar nismo niti svećenici, niti časne sestre, nego smo obiteljski ljudi, koji obavljamo različite poslove da bismo si osigurali kruh svagdanji.

Svećenička i redovnička zvanja su sigurno uključena u današnji Isusov poziv na molitvu za radnike u njegovoj žetvi. Zato su i buđenje novih svećeničkih i redovničkih zvanja, molitva za njih i zahvalnost za njih zasigurno od velike važnosti posvuda, iako neke biskupije u našoj domovinskoj Crkvi, a među njima i ova Splitsko-makarska nadbiskupija, imaju relativno stabilan broj svećeničkih i redovničkih zvanja. No, dok Isus u današnjem evanđeoskom odlomku šalje 72 učenika i poziva na molitvu da Gospodin pošalje radnike u žetvu svoju, onda on poziva na molitvu i za sve nas kršćane – građane ovoga grada Splita i hrvatskog društva da Gospodar u svakome od nas zapali svetu vatru ljubavi i odgovornosti pred Bogom i pred poviješću za svjedočki navještaj evanđelja danas, u vrijeme u kojemu govorimo o potrebi nove evangelizacije raskršćanjene i sekularizirane Europe i Hrvatske u njoj u kojoj se živi kao da Boga nema i kojoj Bog nije potreban za oblikovanje i ustroj zajedničkog života, uzajamnih odnosa i zakonodavstva. Isus moli da u nama gori vatra vjere i ljubavi, kao što je gorjela u sv. Dujmu te u vjernicima njegova vremena, te su oni po svom životu i svjedočanstvu promijenili lice ovoga grada. Ako je Salona već za vrijeme cara Dioklecijana imala svoga biskupa, to znači da je već tada značajan broj građana toga grada pripadao krugu Isusovih učenika, i da je ovdje bila organizirana Crkva, koja je svojim životnim svjedočanstvom bila podrška i svome biskupu, te koja je zajedno s njim, hrabro mučenički umirala. Uz biskupa Dujma, mučenički su umirali i građani kršćani ove sredine.

Zato, kako je aktualna i važna ta Isusova današnja molitva za sve katolike, građane ovoga grada i ovoga hrvatskoga društva danas Gospodaru žetve da pošalje i danas radnike u žrtvu svoju! Kako je važna ta molitva da biskupi i svećenici ne bi ostali sami i bez vaše podrške u navještaju evanđelja u svakodnevicu života! Kako li je važna Isusova molitva za vas kršćane katolike, za naše obitelji i za našu hrvatsku mladost, koja bi trebala ulaziti u gospodarski i javni život i kojoj treba omogućiti preuzimanje različitih službi, radnih mjesta i odgovornosti u ovome gradu i hrvatskom društvu – da ta mladost postane radnik u žetvi Gospodnjoj! Bolno je i žalosno gledati kako se toliki turisti dolaze diviti ljepoti, kulturi i tradiciji naše zemlje, a mi našu mladost, naše hrvatske mladiće i djevojke, već fakultetski obrazovane, šaljemo u inozemstvo, umjesto da im omogućimo da unaprjeđuju ovu našu zemlju i društvo te biološki osnaže naš narod koji stari i pomalo nestaje.

U ovom današnjem svečarskom ozračju, nadahnjujući se na hrabrom životnom svjedočanstvu progonjene Crkve, snazi duha i riječi te mučeništvu sv. Dujma, biskupa i njegove Crkve u Saloni, želimo danas ovdje (današnji Split i hrvatski narod) kao iz snažnog korijenja rasti u budućnost. Kao Isusovi učenici danas se hranimo Isusovom riječju: „Žetva je velika a radnika malo! Idite. Evo šaljem Vas kao janjce među vukove. Ne nosite sa sobom ni kese, ni torbe, ni obuće. U koju god kuću uđete, najprije recite: 'Mir kući ovoj!' Bude li tko ondje prijatelj mira, počinut će na njemu mir vaš. Ako li ne, vratit će se na vas. Liječite bolesnike i kazujte: 'Približilo vam se Kraljevstvo Božje'.

Danas ovdje molimo za vas katolike i kršćane u ovome gradu koji ste već ušli u gospodarski, prosvjetni, društveni i politički život; i koji ste pozvani unaprjeđivati ovaj grad, njegovo gospodarstvo, vremenita dobra, radna mjesta i skrbiti za povjerene radnike; stvarati perspektive mladima; odgajati i obrazovati djecu i mlade, istraživati, promišljati... Činite to kreativno, oduševljeno, dragovoljno, ne kao gospodari baštine, nego kao uzori stada. Budite društvenu svijest; hrabrite, potičite, usmjeravajte: kao dobri i zauzeti pastiri za svoje stado; ne radi prljava dobitka, nego iz ljubavi, iz osjećaja ljudske i kršćanske odgovornosti za opće dobro – kao Isusovi suzajedničari slave. Budite dostojni nasljednici sv. Dujma i salonske Crkve. Sveti Vas Petar u današnjem prvom čitanju opominje i poziva: „Starješine među vama opominjem ja, sustarješina i svjedok Kristovih patnja, a zato i zajedničar slave koja se ima očitovati, pasite povjereno vam stado Božje!“

A starješine među nama nisu samo biskupi i svećenici, odgovorni za crkvene zajednice, nego su te starješine i 72-ojica učenika koje Isus šalje u svijet i među nama oni kojima na lokalnim i na parlamentarnim izborima povjeravamo odgovornost i koji je prihvaćaju: Starješinama tako često postaju i svi oni koje legalno izabrani sa sobom dovode po gradskim odjelima, državnim ministarstvima, u upravu i javna poduzeća, po stranačkoj ili nekoj drugoj liniji te ih postavljaju na ključna, a često i na sporedna mjesta (svekolikog gospodarskog, kulturnog, prosvjetnog i društvenog života) – da im za nešto zahvale ili da ih na taj način kupe. Vjernici, katolici i svi kršćani koji pripadamo Isusovim učenicima trebali bismo pokazati da se i poslije dobivanja povjerenja na parlamentarnim izborima može i treba čestitije, ljudskije, poštenije – na dobrobit svih a ne samo nekih. Starješine i Isusovi učenici su i oni građani

vjernici koji bivaju postavljeni u nadzorne odbore u javnim gradskim, županijskim i državnim poduzećima; predsjednici uprava i direktori; oni kojima se povjerava veća ili manja odgovornost. Petar nas sve poziva: pasite povjereno vam stado, po Božju, ne radi prljava dobitka, nego kao uzori stada. Baveći se svjetovnim poslovima, biznisom, turizmom, gospodarstvom, upravom, mislite i na svoju dušu, pa kad se pojavi natpastir, Isus Krist, primit ćete neuveli vijenac slave. Svi mi kršćani-građani smo ona 72-ojica učenika koje Isus šalje pred sobom: u poduzeća i tvrtke, stranke, banke, škole, bolnice, javne i kulturne ustanove.

Nalog koji nam Isus daje je dvostruk: (1) „Liječite bolesne“ i bolesno i (2) Kazujte: Približilo se kraljevstvo Božje!" Poučavanje i liječenje, te djela kršćanske ljubavi. Dakle, briga za tijelo i dušu; skrb za cjelovitog čovjeka.

2. Sredstva koja se daju za izvršenje Isusova naloga

Isus kaže da nas šalje „kao janjce među vukove". Mi svoju pozornost obično usmjerimo na riječ „vukovi“, pa iz nje izvodimo mnoge zaključke o ljudima. No, naglasak je na tome da su Isusovi učenici poslani „kao jaganjci“. Makar nam se činilo da su ljudi kao „vukovi“, mi uvijek trebamo biti i ostati „kao jaganjci“; mi trebamo zadržati „ovčju ćud“ i pred vukovima. Janje nikad ne usvaja vučje metode i vučju ćud i Isusovim učenicima se nikad ne smije dogoditi da sadržaj kojega naviještaju iznevjere zbog neprimjerene i loše metode. Nigdje i ni u kojim okolnostima! „Šaljem vas kao janjce među vukove“ želi istaknuti nenametljivost, duh poniznosti, blagosti, dobrote i požrtvornosti u pristupu drugima, a ne želi one koji ne vjeruju - suvremeno sekularizirano društvo te one koji zastupaju liberalne i necrkvene stavove - usporediti s vukovima. Ne radi se o susretu nas kršćana s vukovima, nego o tome da kršćanin uvijek treba ostati janje, blag i slab, kao i sveti Dujam i oni koji su s njim mučenički umirali, pa i onda kad nam se čini da živimo i radimo s grabežljivim i proždrljivim vukovima. Isus želi naglasiti da mi, njegovi učenici, nećemo niti među vukovima pribjeći uporabi fizičke sile i snage; pa niti za lukavošću, novcem, organizacijom koja će se baviti vukovima. Oprema, kojom Isusov učenik ide u svijet su mir, Božja riječ i sila Duha Božjega, tj. strpljivost, blagost, dobrota i duh požrtvornosti. Isus nam daje nalog da svima naviještamo mir. „U koju god kuću uđete najprije recite: 'Mir kući ovoj'“.

Iskren, čestit, pošten vjernik se može naći u politici, gospodarstvu kao janje usred čopora vukova. Njegovo poslanje uvijek pokazuje nejednakost u sredstvima, razlike između njega i mnoštva ljudi. On ide bez kese, tj. bez novca; bez koverta, bez trgovine glasovima i mandatima; bez metoda svojstvenih ljudima ovoga svijeta. Draga braćo i sestre, naša je snaga u našoj slobodi, u neovisnosti o bilo kome. Mir koji nam dolazi od Boga daje nam snagu i preobražava naše ljudsko srce iznutra. Taj mir gradi naše identitet i izgrađuje naše zajedništvo s ljudima te više nema interesa, političkih prebjega, računice, pragmatike, kupovine, obveza koje nas uvjetuju. Javna gradska, županijska i državna poduzeća prestaju biti plijen za kojega se bori i kojim se trguje u postizbornim koalicijama. Mir koji od Boga dolazi je naša vrijednost, koja se ničim ne može nadomjestiti.

Isusov učenik je svjestan da mu Isusovo poslanje ne pruža zemaljska osiguranja, vremenitu opskrbu, namirenje svih potrepiština. On zna da nužno nailazi na protivnosti i na poteškoće.

Kršćanin zna da je često, pa čak i redovito u manjini. Svjestan je da su svijet, naše hrvatsko društvo, grad Split i drugi gradovi su nepregledna polja rada. On je svjestan da je žetva velika, i da će uvijek biti premalo radnika. On zna da je njegova jedina i ujedno najveća vrijednost samo Evanđelje što ga on nosi i naviješta. On zna da je sredstvo u rukama Božjim i tako pristupa i djeluje. Svjestan je da uspjeh njegova djelovanja ne ovisi samo o njemu, nego i o Bogu.

3. Ishod Isusovog ostvarenog naloga: udes ili uspjeh

Isus unaprijed upozorava svoje učenike da im slijedi udes ili uspjeh, da će biti primljeni, ali i odbačeni te prezreni. Svi koji su zauzeti u izgradnji kraljevstva Božjega, trebaju voditi računa o mogućnosti uspjeha i progona. Neuspjeh ih ne smije učiniti malodušnima, a uspjeh ih ne smije uzoholiti. Tko se razočara u radu za kraljevstvo Božje, nije razumio Evanđelje. Tko radi za kraljevstvo Božje, stavlja ljude pred odluku koju oni sami imaju donijeti.

No, odluka koju će donijeti odredit će i njihovu vječnost.